

Vrtec

Časopis s podobami za
slovensko mladino

Letnik 57

19134

Uredil

Jožef Volc

V Ljubljani, 1926/27

Izdalo društvo Pripravniški dom

Natisnila Jugoslovanska tiskarna

VII 28137 B, f

*

Vse pravice pridržane.

*

KAZALO.

Pesmi.	Stran	Prirodopisni članki.	Stran
Naša pot. (Leop. Turšič.)	2	Gora razgleda. (Joško Vombegar.)	139
Metulj in čebelica. (Leop. Turšič.)	12	Zemljepisni, zgodovinski in življenjepisni sestavki.	
Grozdi. (Sid.)	27	Iz zgodovine kranjskih trgov. (Leopold Podlogar.) 13. Radeče. 73.	91
Sveti Tazicij. (P. Krizostom.)	34	Za očetom. (Fran Radešek.) 87.	105
Sveti Nikolaj. (Mirko Kunčič.)	50	Dramatične igre.	
Vprašanje. (Griša.)	60	Za večno krono. (Priredil J. F. S.) 3, 19.	36
Božič. (Silvin Sardenko.)	66	Francišek in umirajoči papež. (Ksaver Meško.)	99
O polnočnici. (Sid.)	71	Koristni nauki.	
Mamici za god. (Silvin Sardenko.)	82	Mladenič z lilijo. (Ant. Žužek.)	1
Dete in mati. (Mirko Kunčič.)	90	Francišek, naš bratec. (Ant. Žužek.) . .	17
V samoti. (Janko Polak.)	98	Božji smehljaji. (Ant. Žužek.)	33
Pomladna balada. (Leopold Turšič.)	104	Prve čvetke. (Ant. Žužek.)	49
Prvi metulj. (Griša.)	107	Izmed vseh cvetic. (Ant. Žužek.)	65
Skrivno razodetje. (P. Krizostom.)	114	Drevesce na sredi srca. (Ant. Žužek.)	81
Oblaček in kraljična. (Mirko Kunčič.)	121	Pomladi zvoni. (Ant. Žužek.)	97
V maju. (Ks. Meško.)	130	Ob robu cest. (Ant. Žužek.)	113
Pesem. (Iv. Albreht.)	133	Mati v sladkem maju. (Ant. Žužek.)	129
Majska. (Danilo Gorinšek.)	138	Glas od zgoraj. (Ant. Žužek.)	145
Zjutraj. (Danilo Gorinšek.)	146	Zanimive pripovedi profesorja Silvestra. (Gorski.)	10, 28, 43, 57
Noč. (Danilo Gorinšek.)	146	Mladinski novičar. 13, 29, 45, 60, 77, 94, 108, 125, 142.	154
Na sprehodu. (Janko Polak.)	149	Modrost v pregovorih domačih in tujih. 14, 30, 46, 62, 78, 95, 109, 126, 143.	156
Zamera. (Griša.)	150	Drobiž. 14, 30, 46, 62, 78, 109, 126, 143.	156
Otrokova prva žalost. (Fel. Hemans-Griša)	153	Zabavne in kratkočasne stvari.	
Krt. (Maksimov.)	154	Zagonetke. 15, 32, 47, 63, 79, 95, 111, 127.	144
Barski učenik. (Likovič Joža.)	156	Rešitve. 31, 48, 64, 80, 96, 112, 128.	144
Povesti, pripovedke, popisi, prilike in basni.		Slovstvo: Ovoj št. 1, 2, 4, 5, 8.	
Rejenka. (V. Kosmák-Jož. Gruden.) 9, 25, 41, 51, 67, 83, 101, 115, 131.	147	Slike.	
Kako je sveti Francišek pridigal pticam. (Jan. Pucelj.)	18	Kako je sv. Francišek pridigal pticam. .	18
Prvi sneg. (K. Fratinovec.)	53, 69	Snežni mož pripoveduje.	72
Jež in oven. (Joško Matko.)	56	Radeče.	74
Ptički iz ilovice. (Fr. Pengov.)	59	Liščki iz Galileje.	86
Snežni mož pripoveduje. (J. E. Bogomil.)	72	Vabilo na naročto na ovoju.	
Slon in koza. (Fr. Pengov.)	76	Naši razgovori na ovajih št. 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10.	
Liščki iz Galileje. (R. Bazin-Kriha.)	85		
Dragi zajček. (Joško Matko.)	108		
Bil sem otrok. (Štefan T.)	118		
Voznika. (Ksaver Meško.)	119		
Ivon Pogumnik. (Dr. Joža Lovrenčič.)	122, 134, 150		
Zgodba. (Ant. Žužek.)	149		
Na Vrhé! (Bistriška.)	154		

Vabilo na naročbo.

Pred vami leži spet zadnja številka »Vrtca«. Zvesto vam je drugoval v tem šolskem letu; upamo, da vam je bil vsekdar mil in dobrodošel gost.

Hvala vam, da ste »Vrtcu« ostali zvesti do konca leta. Prosimo vas pa, da v počitnicah mislite tudi na prihodnji letnik »Vrtca«. Naj jeseni nobeden vas ne manjka v našem kolu! Za naročnino si sami prištedite kak dinarček! Počitnice so čas obiskov: k dobrim stricem in tetam, k dragi babici, do prijazne krstne botre boste pohiteli. O, marsikak dinar za lepo izpričevalo zdrkne ob takih obiskih v mlado dlan! Ne vsega za nepotrebnosti! Za »Vrtec« kaj namenite, in kar bo še manjkalo, vam bodo gotovo pridali ljubi starši. Kaj ne bi! Saj sta morda oče in mati sama preživela svojo mladost z »Vrtcem«; saj je bil lahko že dedek naročen na list, ki že 57 let prihaja med slovensko mladino.

Glede novega letnika povemo le toliko: čim več vas bo naročnikov, tem več vam bo »Vrtec« v letu 1927/28 mogel nuditi. Žal pa ne bo nikomur, kdor ga bo naročil. Imamo pripravljenih dokaj mičnih povesti, prijetnih pesmi-deklamovank, zanimivih slik, duha bistrečih zagonetk in drugega drobiža.

Ob slovesu veljaj naša prisrčna zahvala tudi našim marljivim sodelavnikom, blagim podpornikom in širiteljem našega lista. Ene kot druge prosimo, da nam ostanejo zvesti tudi v prihodnjem letu.

Za leto 1927/28 bo naročnina za »Vrtec« in »Angelček« skupaj 22 Din, za »Vrtec« sam 14 Din, za »Angelček« sam 8 Din. Naročnino sprejema uprava »Vrtca« v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. — Čekovni račun uprave ima številko 10.470.

Leto 1926/27

September

Mladenič z lilijo.

Pred tri sto petdeset in osmimi leti je bil rojen otrok iz imenitne rodbine Gonzagov, in krstili so ga za Alojzija. Umrl je v starosti tri in dvajsetih let, in letošnjega leta zadnji dan bo dve sto let, odkar je bil postavljen v oltar.

Če poznamo grajskega dečka iz Kastiljone, kako je bil izza mlada ves možat in resen v božjih rečeh; če opazujemo težki boj med ponosnim, svetskim očetom in odločnim, po Bogu hrepenečim sinom zavoljo vstopa v preprost, siromašen red; če spremljamo življensko pot Alojzija Gonzage od takrat, ko je ponavljal kot nerazumno dete v taboru za vojaki nedostojne šale, pa do njegove svetniške zadnje ure, tedaj spoznamo: Milost nam ga je dala; božji dar je bil in zgled, da je svetil svoji dobi, kakor sveti luč v temo; božji dar in zgled bo, dokler bo živela v srcih ljudi želja po čisti lepoti v Bogu in po življenju z njim. Cvetka, ki je vzbrstela tam pri Mantovi, se je razrastla v rožo-mogoto.

Ali poznaš, moj deček, Alojzija, svetnika z belo lilijo in z licem kakor lilija?

Ali veš, kako živo je varoval to lilijo sleherne oskrumbe?

Ali veš, kako je živel ves v samozataji on, ki so mu v zibelko položili botrino kneza-vladarja?

Ali veš, kako je bil velik v pokorščini, zvestobi in vdanosti?

Ali veš, kako je bil poln žareče, velike vere?

Ne rečem ti: pojdi in bodi, kakor je bil veliki tvoj vzornik! Kar je bilo dano njemu in se je izpolnilo v Alojziju, to se v enem izpolni v času stoletij. Zato, da sveti luč skozi temo. Ali vsaj oddaleč pojdi za njim; poskušaj slediti njegovim stopinjam! In ob uri preizkušnje ne zabi, da imaš zaščitnika pri Bogu.

A. Žužek.

Naša pot.

(Svetemu Alojziju.)

Pot naša, Alojzij, gre k Tebi navzgor,
ki solnce si naše, bleščeči naš vzor:
cvetove src — lilije — v rokah Ti nosimo,
pomoči in varstva iskreno Te prosimo —
težka, pretežka je naša pot.

Pretežka, Alojzij, je naša pot —
glej, od povsod, od vseh strani
vsepolno naslad in lažnivih krasot
ob poti prijazno se nam smeji,
nas vabi in kliče s seboj...

Nas vabi in kliče mamljivi svet,
v opojno je radost in cvetje odet —
a kdor je Tvoj, se mu odpove
in s križem skozi življenje gre
navzgor — za Teboj.

Navzgor in v Té je uprt naš pogled,
uprte so naše duše proseče:
»Naš viteški vodja in varuh si Ti,
nad lilije naše roké razprostri
in vodi do večne naš sreče!«

A. Turšič.

Za večno krono.

Igrokaz v treh dejanjih z živo sliko.

OSEBE:

Don Ferdinand Gonzaga, mejni grof.

Rudolf, } njegova sinova.

Alojzij, }

Franc del Turco, dvorjan.

Jakob, stari sluga.

Hugo Goldoni, mlad grof.

Pater Ahil, Družbe Jezusove.

Lovrenc, bivši vojak.

Lucija, } dva otroka.

Peter, }

Kraj predstave:

1. Dejanje: Vrt v Lucci; Alojzij star 14 let.
2. Dejanje: Salon v Mantovi; tri leta pozneje.
3. Dejanje: Samostanska celica v Rimu; pet let pozneje.

I. DEJANJE.

Vrt opremljen z elegantno vrtno opremo, palmami in listnatimi rastlinami. Če mogoče, v ozadju ali ob strani na drogu papiga.

1. prizor.

Don Ferdinand in del Turco igrata šah, Jakob jima naliva vino v čaše.

Del Turco (napravi nekaj potez): Gospod grof, šah kralju!

Don Ferdinand (motri igro, se posmehuje in naredi potezo ob strani): Res, gospod dvorjan, danes ste pač močnejši. Nesrečna zvezda vodi mojo igro. Končajva! — Jakob, prinesi čaše! (Jakob prinese čaše; oba pijeta, nato se naslonita v brezskrbnem pogovoru.)

Del Turco: Lepo je tu v Lucci ob tem letnem času. (Se smeji.) Ali ne, gospod grof? Vseeno, četudi nama sreča v igri ni naklonjena.

Don Ferdinand (pije še enkrat): Pustiva to boginjo, ki deli in naklanja usodo po vetru! — Poglejte te senčne kostanjeve višine in višine v Apeninih! Ne morem se nagledati te divne pokrajine!

Del Turco: Kako prijetno se res živi v tem starem, prostem mestu, zlasti zdaj ob času cvetične proslave. Kako dolgo pa nameravate, gospod grof, ostati v Lucci?

Don Ferdinand: Do oktobra gotovo. Potem nameravam v Toscano. Cilj moj je pa Florenca.

Del Turco: Kje bosta ostala Alojzij in Rudolf?

Don Ferdinand: Pri velikem vojvodu. Vendar ne samo zaradi dvornega življenja. Tam bosta tudi temeljito študirala.

Del Turco: Hvalevreden načrt. Zlasti za Alojzija. Toda...

Don Ferdinand: »Toda«? Kaj hočete še povedati?

Del Turco: Mladi grof je marljiv. Skriva nekaj velikega in plemenitega. Med vsemi je on prav poseben mladenič.

Don Ferdinand: Vem, kaj hočete s tem povedati!

Del Turco: Kdo ne pozna njegove velike ljubezni do molitve in ubogih? Pri vsakem dejanju si neprestano zastavlja vprašanje: Kaj mi koristi to za večnost?

Don Ferdinand (nemiren): Seveda! Ni vsak rojen za krono in žezlo. Njemu je to odločeno. Samo to, da se tako odpoveduje svetu, mi na njem ne ugaja. Ves prežet je tega duha.

Del Turco: Vašemu sinu gre za višjo krono.

Don Ferdinand (se dvigne): Jaz pa hočem, da se ukloni moji volji. Povejte mu to v zaupnem pogovoru. Sam pa bom govoril z njegovim spovednikom, patrom Ahilom, ki ga bo v tem smislu vodil.

Del Turco: Razumem vaše skrbi. (Se tudi dvigne.)

Don Ferdinand (hodi gor in dol po vrtu): Spoštujem njegovo pobožnost, toda ostati mora med svetom. Tako zapovedujem!

Jakob (ki je bil v ozadju, naznani): Gospod grof!

Don Ferdinand: Kaj je?

Jakob: Lovrenc želi govoriti z vami.

Don Ferdinand: Nenasitno žrelo! Lopov, gotovo hoče spet denarja.

Jakob (negotovo): Rekel je... v neki bitki vam je rešil življenje.

Don Ferdinand (misli nekaj časa, nato da svojo denarnico Jakobu): To je res, vse res, ampak — Pa, daj mu to denarnico z denarjem vred. (Jakob hoče že oditi.) Še nekaj. Danes je tu cvetični dan. Zvečer ga bomo praznovali. Kar nudita kuhinja in klet najboljšega, prinesi na mizo. Si razumel?

Jakob (se prikloni): Izpolnil bom vaše povelje! (Hoče oditi.)

Don Ferdinand: Kje pa je Alojzij?

Jakob: Šel je k bližnji kapelici opraviti svojo vsakdanjo pobožnost.

Don Ferdinand (na Ferdinandovo znamenje Jakob odide): Že spet! Mnogo rajši ga vidim pri mladem razigranem ljudstvu. (Del Turcu): Pridite, da pogledava naše hitre konje! (Oba odideta.)

2. prizor.

Jakob (se vrne, pospravlja mizo): Moj dobri Alojzij, kako so pravkar govorili o tebi! »Ostane naj med svetom, tako zapovedujem!« Tako ukazuje strogi gospod. Če Bog hoče, mora tudi mejni grof ukloniti svojo voljo Njegovi. — Vse svoje misli in dela dviga Alojzij k svojemu Bogu. Odpoveduje se vsem zabavam, sploh vsemu, kar prirejajo velikaši. Kako pospešuje s svojim zgledom in poukom na dvoru krščansko življenje! Če ga nazivamo kneza ali gospoda, razumno odgovori: Bogu služiti je največja odlika. Da, da, tako govori! In reveži, bolniki — s koliko ljubeznijo se jim približuje, kot bi bili poslanci nebeškega kraljestva!

3. prizor.

Jakob, Lovrenc.

Lovrenc (vstopi ob zadnjih besedah, se smeji in drži roke v žepu. Njegova zunajost je lopovska): Ha-ha-ha, tu že prihaja tak poslanec!

Jakob (jezno): Kaj hočeš spet, Lovrenc? Moj gospod je rekel, da se že kam zaleti!

Lovrenc (se spusti na stol, prekriža noge in zažvižga): Že prav, toda tega pa ni rekel, kam naj se zaletim; zato sem se prav sem. Ha-ha-ha.

Jakob: Taka predrznost! Kaj vendar hočeš tu?

Lovrenc: Prišel sem zaradi prijateljstva. Ne napihuj se tako, kot bi bil grof tvoj ded. (Se popraska za ušesi.)

Jakob: Zunaj bi ostal! Vidi se, kakor da imaš celo uši.

Lovrenc (se dvigne in jezno obrne): Kaj uši? Poslušaj me, deček! (Drži svoj pas kot bič in se vedno bolj bliža Jakobu, ki se mu umika v ozadje, dokler ne pride do roba in kliče na pomoč): Ko smo prepustili Goletto mohamedancem, tedaj je bil tvoj gospod v veliki zadregi. Ko je zavihtel neki Turčin svojo krivo sabljo

nad njim, sem priskočil jaz in porinil vanj svoje bodalo. Tedaj me pač ni vprašal, če imam uši, samo da sem ga otel smrti.

Jakob: Pomagajte, pomagajte!

Lovrenc (sede in se smeji): Ti si pa junak! Če bo petelin zapel, se boš pa splašil. No, želim ti vse najboljše! Si že bil na cvetičnem trgu?

Jakob (kratko): Nimam časa, še manj pa veselja.

Lovrenc: Sicer bi pa tudi s svojim kislim obrazom žel bore malo priznanja, dopadenja pa že celo nič. Mene poglej! Takega mladeniča, hm...! Takega korenjaka pa že tam lahko uporabijo, takega pa že! (Se smeji samsebi.)

Jakob: Grozen človek!

Lovrenc: Pravkar sem prisostvoval turnirjem. (Se dvigne in se bliža Jakobu, ki se mu odmika): Ja, ja, in tak tepec vedno zadene poleg s svojo sulico. (Zaznamuje sunek.)

Jakob: Nehaj že vendar, ali...

Lovrenc (spet sede): Kar pripogibam se od smeha. Tekmoval sem z onimi, ki so tekmovali v teku, in veš, kaj sem pridobil? Tri vrče vina! To so se čudili.

Jakob: To še zdaj lahko opazujemo.

Lovrenc: Bil sem pa tudi tako upehan, da nisem videl več, kako so nastopili bogovi in junaki.

Jakob: To je vse tebi podobno.

Lovrenc: Vse to še ni nič. Ti bi bil moral lansko leto videti kneginje, kakšne starorimske komedije so proizvajale. (Jakob pospravlja dalje in se ne zmeni za Lovrenčevo pripovedovanje.) Kaj te to ne zanima?

Jakob: Ne zanima me! Naše plesno stoletje me jezi. Dvori sami nam dajejo take zglede.

Lovrenc (se dvigne, steguje in zeha): Rad bi videl, česa ti sitnež ne ogorinjaš? Godrnjač!

Jakob (vrti v roki servieto): Kaj si pa ti? Star, umazan, razbit vinski vrč. Naprej ne vem več!

Lovrenc: Ti in tvoj Alojzij sta mi prava!

Jakob (se obrne): Naj ne slišim več tega imena iz tvojih nesramnih ust, drugače boš imel opraviti z menoj!

Lovrenc: Oho, odkod pa toliko hrabrosti naenkrat?

Jakob (zapovedujoče): Pojdi takoj z vrta! Takoj — pravim!

Lovrenc: Samo enkrat me še opomni!

Jakob (prime Lovrenca, ki se umakne): Ali res hočeš?

Lovrenc: Mir, če ljubiš svoje kosti!

Jakob: Naj bo konec tega. (Oba se nekaj časa skušata.)

4. prizor.

Jakob, Lovrenc, Alojzij.

Alojzij (pride ponižno z leve): Jakob, Lovrenc, končajta prepir! (Oba gresta narazen. Jakob pospravlja dalje, Lovrenc se obrne k Alojziju.)

Jakob: Mladi gospod!

Lovrenc: Ne bom dovolil, da bi me kar tako postavil na hladno!

Jakob: Popil je tri vrče vina in prišel sem, da zasramuje vas in mene.

Alojzij: Lovrenc, zakaj ne nehate popivati? Ali ne trpi zavoljo tega vsa vaša družina? (Lovrenc brezmiselno namiguje.) Premagajte se, opustite to razkošje, ki vas zavaja na slabo pot, v pogubo.

Lovrenc (posmehljivo): Kako razumni, mladi gospod, ste postali! (Jakob prisluškuje, tuintam jezno zmaje z glavo.) Ali se še spominjate, kako ste hoteli kot majhen deček z očetom in 3000 pešci v Turčijo? — Takrat ste bili pa res zanimivi s svojo čelado in šopom perja. Dobili ste tudi majhen oklep, ki naj bi odvrčal

krogle od vas. Joj, kako smo se tedaj razburjali v taboru! Gospod grof, vaš oče, je mislil, da je izbruhnil upor. Ali se še spominjate?

Jakob (jezno Alojziju): Ali naj mu zamašim prevzetna usta?

Alozij: Dovolite, saj govori resnico! (Lovrencu): Kako sem osramočen! Oprostite jezo, za katero sem takrat dal toliko povoda.

Lovrenc (se smeji): Kaj hočemo oproščati takemu hrošču! Takrat ste tudi preklinjali kakor kak narednik. Ha-ha-ha! Tako je bilo. Vaš dvorjan del Turco vas je spet pripeljal na pravo pot.

Alozij (sklene roke in povesi glavo): Moj Bog, kako bridko obžalujem grehe svoje mladosti!

Jakob (jezno): Ali ne vidiš, kako mučiš s svojim neslanim govorjenjem mladega gospoda?

Lovrenc: Bil je predragocen čas. Le škoda, da je s pohodom v Tunis gospod dosegel tako malo zaslug.

5. prizor.

Prejšnji, Franc del Turco, p. Ahil.

Del Turco in **pater Ahil** vstopita razgovarjaje se, Alojzij ju spoštljivo pozdravi in poljubi patru Ahilu roko.

Del Turco (Lovrencu): Kaj uganjaš tu?

Jakob: Neumnosti, drugega nič.

Lovrenc (v zadregi): Jaz, jaz... gospodi sem pripovedoval o cvetičnem dnevu in o našem pohodu v Tunis.

Del Turco (resno): Tako! Zunaj pa stoje tvoji otroci in nadlegujejo ljudi za kruh. Glej njih bedo in ne pusti vsega v nemar. (Lovrenc odide osramočen.)

Alozij (proseče del Turcu): Ne bodite tako ostri. Ni tako slab, kot ga dolže ljudje. Pridi, Jakob, obdarujeva njegove otroke. (Odide z Jakobom.)

6. prizor.

Franc del Turco, p. Ahil.

P. Ahil (se smehlja za odhajajočim Alojzijem): Kdo mu more odbiti željo, prošnjo, če tako iskreno prosi?

Del Turco: Dobrota in sočutje do revežev je njemu naravnost prirojeno. Čudno, da je do sebe tako strog!

P. Ahil (pritruje): Da, tak je on!

Del Turco: In prav to ne ugaja očetu. Grof želi, da bi Alojzij več občeval s posvetnimi mladeniči, zlasti s sinom prijatelja Goldonija, kateremu je zelo naklonjen.

P. Ahil: To ni za Alojzija! Hugo Goldoni je mlad človek, ki se hoče izživeti v svetu. Njegovo mišljenje je navezano le na svet in njega prijetnosti.

Del Turco: Oče je pa Alojzija tudi odločil za svet.

P. Ahil: On pa hrepeni po tihem samostanu. Nabirati si hoče neminljivih zakladov za večnost.

Del Turco: In zatreti v sebi vsako veselje?

P. Ahil: Ni brez veselja njegovo tiho življenje. Sladka podoba naše nebeške Matere mu je vsepovsod v spominu.

Del Turco (s poudarkom, ostro pogleda patra): Gospod pater, grof vas sumi, da vi tako vzgajate Alojzija. Nikdar ne bo dovolil sinu duhovniškega poklica.

P. Ahil (resno): Pa, če Bog kliče?

Del Turco: Saj poznate don Ferdinanda in njegovo neupogljivost. Prosi vas, da v njegovem smislu vplivate na sina.

P. Ahil: Kako morem to? Res imajo starši pravico otroka vprašati in mu svetovati poklic; nimajo pa pravice, vsiljevati mu ga. Nad njimi je višja zapoved volje božje.

Del Turco: Grof gotovo ni slab kristjan. On je pač svetni človek, ki hoče povzdigniti svojo hišno moč in ugled. Odtod to nesoglasje.

P. Ahil: Kakor vihra le okrepi hrastovo moč, tako bo vsaka zapreka le še bolj okrepila odločnost mladega grofa. (Gleda po vrtu.) Prihajata, o katerih govoriva.

Del Turco (tudi gleda v stran, odkoder se onadva približujeta): Oba sta zamišljena v pogovor, Ne motiva ju! Pojdiva!

P. Ahil: Vaš sklep mi ugaja! (Oba odideta.)

7. prizor.

Don Ferdinand, Alojzij.

Don Ferdinand (odločno in strogo): Ti hočeš krono prepustiti mlajšemu bratu Rudolfu?

Alojzij: Z velikim veseljem, oče.

Don Ferdinand (se oddahne): Tako torej! To je zahvala za vso skrb, za vso očetovsko ljubezen, s katero sem te obsipaval?

Alojzij (proseče): Moj oče!

Don Ferdinand: Nisem verjel, ko so mi pravili to bridko resnico; zdaj mi sam isto zagotavljaš. Boli me, da si mi nehvaležen ti, moj sin!

Alojzij (prestrašeno): Oče, poslušajte me!...

Don Ferdinand: Ne bom poslušal! Ubogaj me! (Čez nekaj časa bolj vljudno in mirno): Moj sin, kako moreš vse bogastvo, ki ti bo pripadlo s krono vred, tako lahko odbiti?

Alojzij (goreče, hrepeneče): O moj oče! Z vsakim utripom svojega srca mislim na svojega Zveličarja. Ta blagoslovljena vera je moja edina in največja sreča. Dela me bolj bogatega kakor vsi zakladi tega sveta.

Don Ferdinand: V samostan hočeš? Tam bi bil skrit in ne bi užival časti in slave. Hočeš, da te pozabi ta svet?

Alojzij: Upam na neminljivo krono, ki si jo hočem priboriti. Upanje — enkrat večno, o večno počivati na srcu mojega Zveličarja, me osrečuje. Tako pozabim lahko na vse tostranske dobrine. (Zunaj se sliši petje. Spremljanje s kitaro. Veseli glasovi.)

Don Ferdinand: Poslušaj tovariše. S cveticami ovenčani se vriskuje vračajo od proslave. Ali ti ni težko tako brez cvetja in petja iti skozi življenje?

Alojzij (se smehlja): Moj oče, ni mi težko biti brez tega veselja. To veselje prepuščam onim, ki ne morejo živeti brez njega. (Resneje, da se oče nejevoljno premakne): Ljubezen do Jezusa in njegove Matere hrani zame toliko sladkosti, da je zame vse zemeljsko veselje le prazen odmev.

Don Ferdinand: Hotel sem te na lep način pridobiti, toda tvoja volja je neupogljiva. Če ti vztrajaš pri svojem sklepu, bom rabil silo, da te upognem.

Alojzij: Prosil bom Boga, da mi da milost, tudi boje in težave prenašati z neomajno, zvesto ljubeznijo.

Don Ferdinand (jezno): Pojdi, ti nehvaležni sin! (Alojzij odide.) Moram ga upogniti! (Odide na drugo stran.)

8. prizor.

Jakob (težko nosi kozarce in drugo čez oder ter gleda za grofom): Kako temno je grofovo obličje! Prav tako mračno je tudi nebo. Gromska strela! Ali je izgubil mnogo denarja v igri, ali pa ga napada spet protin. Ubogi Alojzij! Vse to moraš ti občutiti! (Smeje se.) Naj pripravim za praznik. Grof hoče sprejeti vesele goste. (Zmaje z glavo in odide. Medtem se sliši od daleč petje in godba.)

Zastor pade.

Rejenka.

Krasnov je izmed najlepših krajev na Moravskem. Leži v gozdnatem pogorju, in z griča konec pogorja gleda lepa bela cerkev po ravnini, ki se razprostira pod njim, in dalje na blagoslovljeno Hano. Okoli cerkve je pokopališče in tik pokopališča grobarjeva hišica. Od te hišice drži pot po lepem gaju dol v vas. Na prvem poslopju, ki stoji še pri samem gozdu, je pločevinasta tablica s podobo svete Ane. Tamkaj biva stari nočni čuvaj Čekalek s svojo ženo Marjeto.

Pravkar sedita na klopi pred oknom pod košatim senčnim orehom. I, zakaj bi ne sedela? Saj je dan Gospodov, božja nedelja, in ta popoldanski čas je tako prijeten, miren, in to avgustovo solnce greje tako toplo ter zlatí vrhove dreves tako lepo, da bi bilo res greh, ko bi človek tičal v tesni izbici.

Čekalek in njegova žena sta vajena od nekdaj te lepe božje narave, ter jima je jako ljuba. Prišla sta torej iz hiše in sedla skupaj na klop. Tiho in zamišljeno gledata zdaj v modro nebo, zdaj po lepi ravnini.

Stari Čekalek ima koleno položeno čez koleno, drži križem roke pa puši iz kratke lesene pipe. Čekalek je majhen, suhljat človek. Zagorelo obličje ima skrbno obrito — saj je nedelja — in sive, po starem na čelo počesane lase. Že davno je prekoračil petdeseto leto, a vendar obhodi in straži vsako noč vso vas in kadar kliče ure, odmeva njegov rog glasneje kakor rogovi ostalih nočnih čuvajev. Pač marsikdo se je že čudil, kdaj spi stari Čekalek. Dasi je vso božjo noč na straži, ga je vendar zjutraj brž spet videti pri delu: bodisi da je na svoji nji, bodisi da je na dnini pri kakem sosedu.

Njegova žena je za nekaj let mlajša. Polno lice ji kar cvete, oči ji še zmeraj iskré, in ako bi je ne oviralo kratko dihanje, zlasti kadar gre v breg, bi se kosala še z marsikatero mladenko.

Oba sta marljiva in zato pomanjkanja takorekoč ne poznata. Pa vendar nista popolnoma srečna.

Reveža sta brez otrok. Imela sta res tri, toda eden je padel v vojni s Francozi, druga dva pa ležita pri cerkvi na pokopališču. Tako sta ostala na stara leta sama kakor oni dve hruški na polju, in to ju boli v srce. Večkrat se med seboj plaho in boječe vprašujeta: »Kdo nama bo neki zatisnil oči?« Daljnih sorodnikov imata pač precejšnje število, in ti se pač večkrat pri njima zglasijo — ali kaj, ko pa prihajajo le bolj zaradi njiju imetja, ki sta si ga prigospodarila in ga upajo podedovati za njima, ne pa iz ljubezni do njiju.

Tako torej sedita na klopi in gledata tiho zamišljena predsé. —

Čez nekaj dni za tem se je napotila Čekalka na božjo pot v Krtino. Tam sta tekali dve majhni deklici med romarji. Vsi preplašeni sta bili in objokani. Videlo se jima je, da sta sestri; starejši je bilo kakih pet let, manjša pa je bila mlajša za eno leto, še rajši nekaj mesecev več. Povedati pa nista mogli, odkod sta, niti čigavi sta. Samo toliko sta vedeli, da je starejši ime Rezika, mlajši pa Anica, da sta »iz naše ulice« in da iščeta služkinjo, ki je šla na božjo pot. Iz njiju besedi

je bilo videti, da sta šli za drugimi romarji in se izgubili. Nekdo ju je našel na cesti, pripeljal v Krtino, kjer pa ni nihče več povpraševal po njiju.

Čekalka se je usmili ubogih otrok. In ko so se romarji, s katerimi je prišla, odpravljali domov, je rekla brez daljših pomislekov pctnikom: »Mlajšo vzamem jaz, a druge naj se usmili kdo izmed vas. Če pridejo starši ponjo, prav; če jih pa ne bo, jo bomo že preživili.«

Starejši romar je vzel s seboj pod svojo streho Reziko, Anico pa je odpeljala Čekalka.

Imela je z ljubko deklico veliko veselje, a svojemu možu je napravila še večjo radost.

*

Od tistega dne, ko je prestopila Anica Čekalkov prag, se je pričelo za starega nočnega čuvaja novo življenje. Poprej je hodil rad po polju ali pa vasoval; če je bil pa doma, ni izpregovoril večkrat ves božji dan niti dvajset besedi. Zdaj je pa redno sedel doma in se kratkočasil z Anico. Pripovedoval ji je lepe pravljice, izrezaval ji je igračice iz lesa, spuščal volka, nji na ljubo učil starega zvestega psa hoditi po zadnjih nogah, nosil ji je iz gozda lešnikov in žira in ji pripovedoval, kako je v gozdu lepo. Deklica je hotela ž njim, on jo je pa tešil, da pojde, kadar bo večja. Medtem pa je hodil ž njo samo na vrt po sadje.

Prišla je jesen s škrlatastim in rumenim listjem. Z bledega neba je gledalo jasno solnce na žalostno, s pajčevino prepredeno zemljo, in starec je začel voziti na vozičku iz gozda drva.

»Dedek, zakaj ste pa navozili že toliko drv?« ga je vprašala Anica.

»Le počakaj, da zapade sneg, pa boš videla, kako bodo dobra ta polena.«

In sneg je res kmalu zapadel. Ni še vse listje popadalo z drevja, na vrtu pod oknom so še cveteli rumeni mesečki, ko so jeli naletavati nežni snežni kosmiči. Neko jutro pa je vzela Čekalka Anico, ko si je komaj otrla oči, v naročje in jo nesla k oknu: »Poglej no, dušica moja!«

Ves svet je bil bel. Anica je začudeno vzkliknila: »Kaj pa je to?«

»Sneg! Zimo smo dobili.«

Res, zima, mrzla zima je bila tu. Anica je dobila volnene nogavice, volneno jopico in toplo veliko krilo. Toda vse to ni dosti izdalo; če je šla le za trenutek na dvorišče, je hitro spet prihitela na toplo peč.

Oj, ta pečica je bila pozimi dobra! Babica je vlagala vanjo drva, ki jih je bil navozil dedek. Polena so veselo prasketala, peč je prijetno grela, in pečena jabolka so ž nje tako lepo dišala, da za vse stanovalce te hiše ni bilo morda na svetu lepšega prostorčka nego pri domači peči.

Mačka je predla noč in dan na peči, pesek je ležal pod klopjo, dedek je vlekel pipo in cepil trske ter kazal tako zadovoljno obličje, kakor da je gospod vsega sveta. Zvečer so prihajale sosede in dekleta na prejo, in bilo je toliko pravljič in petja, da nikoli tega.

Bila je Anica tako srečna, da je popolnoma pozabila na mater in na Reziko in potopila se je z vso svojo nedolžno dušico v srečno sedanost

(Nadaljevanje.)

Zanimive pripovedi profesorja Silvestra.

9. Kako je na luni.*

Proesor Silvester je povedal vaški mladini zgodbo o Dolarjevem Peterčku, ki se mu je sanjalo, da se je s svojim očetom in stricem-profesorjem odpeljal v zrakoplovu na luno. Polna poučnih zanimivosti je bila ta pot, a tudi polna nevarnosti. Najhujše pa je popotno trojico zadelo tisti hip, ko je priletel zrakoplov z neznansko močjo ob trda tla na luni. Obležali so v svojih čolnicah iz gumija kakor mrtvi.

Toda kmalu se je pokazalo, da je v njih še življenje. Prvi je začel gibati Peterčkov oče, ker je bil najmočnejši. Roko in nogo je privzdignil in opazil, da je še cel... In nele cel: kmalu je bil tudi spet na nogah in je začel tresti starega profesorja in Peterčka. Brž sta se tudi tadva prebudila iz nezvesti. Pač so čutili potem vsi trije precejšnje bolečine po svojih kosteh in udih. A živi so vendarle še bili. Videti je bilo, da jo je še najbolj skupil Peterček. Kar jokali bi bil, tako mu je gomazelo in ga skelelo po bedrih in glavi, po lakteh in hrbtišču. Toda stari profesor mu je dal brž nekaj okrepčujočih kapljic, ki jih je imel tudi za take slučaje s seboj, in se je Peterček kmalu ž njimi očitno okrepčal.

Ko si je malce opomogel, je vprašal radoveden profesorja: »Kajne, da smo zdaj že na luni in da ne bo treba več potovati dalje? Čudno to! Saj je tukaj ravnotakšno kamenje in pesek, kot da smo na zemlji! In solnce — ali ne sije tako, kot bi bil jasen dan, pa nebo je polno zvezd kot na zemlji, kadar je noč! Pri vsem tem je pa vendar nebo temno, čeprav je okrog nas svetel dan.«

Celo kopico vprašanj je stresel mali Peterček v svoji zvedavi bistrumnosti pred starega učenjaka. Toda bolj ko je tiščal vanj, manj je zvedel od njega. »Kako je to? Ali je oglušel pri padcu ali kali?« Peterček je premišljal... »Čakaj, še enkrat mu zatrobim na vse grlo!« — In zavpil je, kolikor je imel sape njegov meh: »Stric! Slišite! Ali nič več ne slišite?« — Pa — kaj to? Saj Peterček niti samega sebe več ni slišal! O tem se je prepričal prav dobro, ko je skusil iznova ujeti svoj glas. Zdelo se mu je, da bo vzrok gumijasta kapa, pritrjena nad glavo. Zato jo je skusil premakniti. Stari profesor pa je brž razjarjen prijel dečka za roko in mu dal vedeti, naj pusti zračno kapo na glavi pri miru, če noče, da umre. Potem je dal tudi Peterčkovemu očetu znamenje, da bo zdaj pokazal nekaj posebnega.

Vzel je v roke nabit samokres in ga večkrat zaporedoma sprožil. Oče in sin sta pač videla ogenj, ki se je pokazal ob strelu, poka pa nista slišala nobene. Profesor je vzel kos papirja in njima zapisal sledeče:

»Smo pač na luni, kjer ni zraka! Kjer pa ni zraka, tam tudi ni nič slišati. Če postavimo na zemlji v stekleno posodo, iz katere smo zrak popolnoma odstranili, električni zvonec, ga nič ne slišimo. Podobno je zdaj

* Glej članke »Potovanje na luno« v Vrčcu 1925/26 št. 4—9.

z nami na luni. Smo v brezračnem prostoru, zato bi nič ne slišali, četudi bi kdo s kanonom streljal kar tu vpricho nas. Karkoli bi torej rada povedala, mi morata zapisati, in le pismeno bom tudi jaz občeval z vama.»

Potolažena sta prikimala učenemu starini oče in sin. Potem je zamahnil oče z roko proti solncu, ki je sijalo s tako svetlobo, kot sije na zemlji, kadar je najlepši dan, in proti zvezdam, ki so migljale na daljnem obzorju, pa je vladala okrog njih samih popolna tema, podobna kot je na zemlji, kadar je najbolj črna noč.

Profesor spet vzame papir in zapiše: »Pomnite, da smo v brezračnem prostoru. Svetloba na zemlji nastaja le na ta način, da gredo solnčni žarki skozi zrak, ki dobi ob njih svetlobo. Tu pa ni zraka, zato tudi ni svetlobe. In prav zato vidimo zvezde tudi ob solnčni svetlobi, ki sicer na zemlji ob razsvetljenem zraku izginejo našim očem.«

»Čudno, čudno!« zamodruje mali Peterček. »Kaj bi vendar zemljani počeli, če bi morali živeti na luni? Ne bilo bi ne petja ne zmerjanja ne glasne molitve in ne kletve, in če bi hodili v šolo, bi morali imeti samo pismene naloge!«

Profesor pa da Peterčku in njegovemu očetu z roko znamenje, naj mu sledita. In šli so v smeri hriba, ki se je dvigal sredi prostrane ravnine. Kamor pa je stopila njih noga, povsod je bila gola pustinja: Ni bilo ne trave in ne grmovja ne drevja in nobenega cvetja nikjer. Pa tudi nobene živali ne v zraku in ne na trdem ni bilo videti. Pravtako niso nikjer zadeli na kako vodo, ne na tekočo in ne na stoječo. Pa tudi najmanjšega šuma ni bilo čuti. Povsod je kraljevala grobna tišina, in vsenaokrog so se dvigale divje razsekane skale s svojimi prepadi in črmi.

(Nadaljevanje.)

Metulj in čebelica.

Od cveta do cveta je motovilil
metulj-potepinček,
kot zal gizdalinček
je v pridno čebelico-delavko silil.

»Nikar tako pridno, soseda čebelica;
počitka si daj,
z menoj pokramljaj,
vseeno zvečer ti bo zvrhana celica!

Kaj vedno za druge bi delala tlako?
Le mene poglej,
resnico povej,
če lepše in slajše življenje ni tako?«

Že bil je pri nji vrh čašice cvetne ...
»Cik! — ná za spominček,
moj sosed belinček,
da urice bodo še bolj ti prijetne!«

Z oteklo glavico je odmigetal ...

»Kako to boli!

Prav se mi godi!« —

Nikdár več čebelic ni nadlegoval.

Mali in veliki petelini. Če se mali petelinčki kavsajo in kljujejo, veliki nikdar ne posegajo vmes; kvečjemu veliki kokot malo postrani zagodrnja, češ: pamet, pamet! Med ljudmi, ki bi imeli biti pametni, pa ni vedno tako. Tam neko nedeljo (24. januarja t. l.) so se nekaj obmetavali s kamenjem v vasi Stubica na Hrvatskem po sv. maši mladi fantalini, ali za res ali za šalo, ne vemo. Starejši, ki so prišli iz cerkve, so brž posegli vmes tako, da je nastala pravicata bitka. Posledice so bile strašne. Okrog 150 oseb je bilo ranjenih, tri osebe so pa vsled težkih ran umrle. Pregovor: Iz malega raste veliko — se je na žalost tudi tu uresničil.

Med najhujše nesreče štejemo norost. So ljudje, ki bi bili lahko pametni, pa noré: eni za čezmernim veseljačenjem, drugi za pretiranim športom, tretji za alkoholnimi pijačami itd. Taki so svojih norosti sami krivi. Obžalovanja so pa tembolj vredni tisti nedolžni revčki, ki se jim um omrači. Krivda je morda v bolezni, morda pa v kom izmed prednikov; saj je znano, da se n. pr. posledice alkohola ali nekaterih zablod pojavljajo dostikrat v tretjem ali četrtem pokolenju. Kaj je povzročilo, da je nenadoma znorela — in sicer v spanju — neka komaj 15 let stara deklica v Sisku, ne moremo vedeti. Pišejo pa, da je popolnoma divjala, ne da bi se bila tega zavedala. Najprej je v sobi z golimi rokami razbila šipe; potem je skočila na ulico ter naskočila dva mimoidoča človeka. Nato je splezala na drog električne napeljave ter potrgala vse žice. Sreča, da je tok ni ubil. Ko jo je pa besnost popustila, je padla na tla ter trdila, da se ji je sanjalo nekaj strašnega. — Morda se bo deklici um še popolnoma zjasnil.

Kup nesreč. Vsak letni čas ima kaj zanimivega, pa tudi svoje nevarnosti. Poleti ropotá dostikrat v oblakih, da je groza. Električna sila si izbere svojo žrtev med ljudmi, če so ji blizu in se ji ne izognejo. Dne 29. maja so se sprehajali v mestnem vrtu v Ptuj u vajenci, ko je prihrumela nevihta, nasičena z zračno elektriko, pa je kar dva izmed njih izbrala in obsodila na smrt, enega pa hudo ošinila. Na Trebelnem (Dolenjsko) je pa nekako istočasno prehitela nevihta 40 letno mater Ivano Debevc, ko je šla s triletnim sinčkom Ivančkom iz vinograda domov. Kar takorekoč iz suhega je treščilo in zadelo oba do mrtvega. — V Št. Jerneju na Dolenjskem je pa neka štiriletna hčerka prišla za puško svojega očeta, ki je v mlinu streljal podgane. Ker je bila puška nabita, se je sprožila, in oče, Stanko Kušlan, je zadet čez pol ure izdihnil. — Koliko je bilo takih nesreč samo po vojni! — Užgalice in strelivo bi bilo treba bolj skrivati.

Nevarna igrača. Tako-le so poročali časopisi nedavno: 4. junija je zasledil fantek Alojzij K o r a t, doma v Trbonjah nad Muto, ko je pasel, kačo. Hotel se je z njo poigrati; a ta žival ne pozna šale in ne igrače. Ovila se je fantku, ki mu odrastli gotovo še niso dovolj temeljito povedali, kakšne muhe ima modras v svoji strupeni glavi — kar fletno okrog roke in ga pošteno kavsnila, pa tako, da mu je pustila pod kožo svojo morilno slino, ki se ji pravi — strup. Fantek, ki je učenec prvega razreda, je seveda jokal in kričal. Njegova šestletna sestra je pa priskočila pa se junaško potegnila za bratca. Pograbila je kačo za rep, pa jo potegnila z roke in vrgla na tla. Fantiča je rešil zdravnik, da ni umrl. — S takimi živalcami se torej ni igrati!

Modrost v pregovorih domačih in tujih.

Morje.

Morje je najlepše, če ga na suhem gledaš.
Če je morje mirno, je lahko biti krmar.
Kdor ob morju biva, se vode ne boji.
Čez morje ni mostu.

Morja ne razburkaš, če vržeš kamen vanje.
Morja ne izsušiš z gobo.

Morje se ne usmradi kot luža.

Tudi morje ima dno.

Kjer se morje začne, tam se tudi neha.

Če hočeš k morju priti, moraš za studenci iti.

Ko bi vode v morje ne tekle, bi bilo že zdavnaj suho.

Morje vse požre.

Morje požre učenjaka in bedaka.

Kdor v morje pade, se tudi za bilko prime.

Kdor v morju ni utonil, še lahko doma.

Riba v morju ne utone.

Morje uči moliti.

Sredi morja je veliko valov.

Veliko morje, veliki valovi.

Globoka morja nosijo velike ladje.

Kar se na morju obljubi, se na suhem pozabi.

Reki.

Ribo vrēči v morje.

Na morje sejati.

Komu gore in morja obljubovati.

Potopiti v morje pozabnosti.

Drobiž.

Ena izmed grozot indijskih goščav.

Indija je znana kot domovina najlepših, obenem pa tudi najkrvoločnejših zverin. Služijo jim ondotne džungle (goščave) kot varno skrivališče. Te zveri neprestano povzročajo strah in trepet prebivalcem bližnjih vasi. Boj med ljudmi in temi zverinami se vodi brez prestanka. Zahteval je pa že in še zahteva neštevilne človeške žrtve.

Enega izmed takih bojev se je udeležil tudi raziskovalec prof. J. F. Rock od poljedelskega oddelka Združenih držav. Mudil se je v Indiji, da najde seme nekega zelo redkega in dragocenega drevesa, iz

kojega sadu se izdeluje edino znano zdravilo proti gobavi bolezni.

V tistem času je okrog naselbine, kjer se je mudil ta profesor, uganjal svoje grozovitosti velikanski tiger, ki je imel posebno naslado nad človeškim mesom. Več mesecev je ta zverina zapuščala od časa do časa svoje skrivališče, napadala naselbine in ugrabljala prebivalce, ki so delali na polju ali pa se drugače nahajali izven vasi. Večina žrtev so bile ženske in otroci. Sedemnajst izmed njih je bilo že ugrabljenih, koliko je pa poleg teh pograbila ta zver in pogoltnilo nje žrelo, pa itak ne bodo nikoli dognali. — Nihče se več ni upal zapustiti vasi, ako ni imel s seboj močnega oboroženega spremstva.

Vsak poizkus domačinov, da bi ujeli ali ubili tega svojega strahovalca, se je ponesrečil. Nekoč se je tiger pač ujel z nogo v neko zanko, toda ni se dolgo pomišljal — odgrizel si je kremplje na nogi in se izmotal na ta način. Od tedaj pa se je vedel izredno pazljivo in oprezno, in skoraj izreden razum bi mu pripisoval, kdor bi bil pazno zasledoval, kako se je znal ta morilec izogibati zankam in kako mojstrsko je takoj spoznal vsako zastrupljeno nastavljeno hrano in se je ni dotaknil. Vsled njegove pohabljenosti noge so mu naredili domačini ime »Betičasta noga«, in njegova sled se je izlahka razločila med drugimi sledovi.

Omenjeni profesor J. F. Rock si je najel četo domačinov, da so mu služili kot vodniki in nosači, prodrli je v goščavo, kjer je tudi našel seme dotičnega drevesa. Ko se je pa, zadovoljen s svojim uspehom, odločil za povratek in s svojo četo napravil nekaj stopinj po izsušeni strugi neke reke, je začul prestrašen vzklik svojih spremljevalcev. Kazati so mu pričeli sledove velikih šap v pesku, katere je njih bistro oko takoj spoznalo za sledove »Betičaste noge«.

Zverina je namreč izvohala skupino ljudi, ki so spremljali profesorja, in jim je sledila miljo za miljo. Toliko je bila presodna, da je vedela, da ni varno napasti tako velike gruč; zato se je pazno plazila za njimi in potrpežljivo čakala, da bi kateri izmed njih malo zaostal, pa bi navalila nanj brez skrbi in si ga privoščila za masten obed. Toda ni se ji to

posrečilo, in profesor se je vrnil s nepoškodovanim spremstvom v vas.

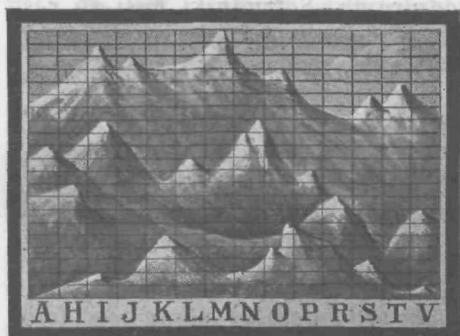
Zalezujoča zver, ki ji je rastel apetit od ure do ure, je bila pač razočarana v svojem pričakovanju, ko je videla, da je četa varno prispela v vas. Gnana od lakote in srda je pričela preiskovati obrobje vasi. Njen ostri voh je kmalu zaduhal sredi riževega polja malo kočico, ki je bila nekoliko oddaljena od skupine hiš v vasi. Gladni krvoločnež je parkrat skrivoma obkrožil hišo, previdno prevohal vse razpoke v bambusovih stenah in končno prišel do zaključka, da v koči ni toliko ljudi in niso tako močni, da bi bili kos njegovim jakim čeljustim in krempljem. Z glušočim in mozeg pretresujočim rjoenjem se je zakadil v vrata kočice, jih predrl in stal iz oči v oči družini, sestoječi iz treh žensk, malega dečka in dojenčka. (Konec.)

3. Skrivalica.

(Domen, Zgonik.)

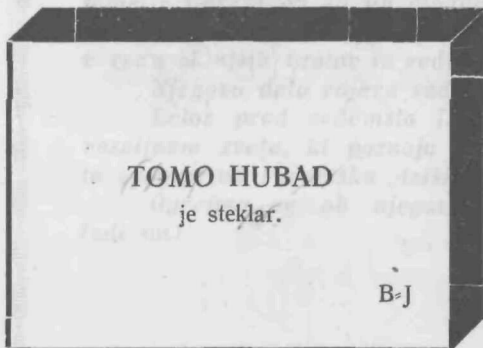
1. Vrhovi.

Kaj ti povedo te črke?

2. Napis.

(J. Kocelj.)

B-J

V tem napisu se skriva pregovor.

4. Lestvica.

a		a	Dva soglasnika;
a	a	a	ognjenik;
d		d	dva samoglasnika;
d	e	e	stari prebivalci naših pokrajin;
e		e	dva soglasnika;
e	e	g	žensko krstno ime;
i		i	dva soglasnika;
i	i	i	nevaren človek;
j		j	dva samoglasnika
j	j	k	vidiš na uradnih listinah;
l		l	dva samoglasnika;
l	m	m	moč, ki jo imaš na voljo svojega bližnjega;
n		n	dva soglasnika;
o	o	o	staro mesto;
p		r	dva soglasnika;
r	r	š	del sveta;
t		u	dva soglasnika;
u	v	v	ime meseca;
z		z	dva samoglasnika.

Če črke prav razvrstiš, dobiš ob straneh dva Levstikova verza iz zbirke njegovih »Lesnik«.

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista in se objavlja le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki.

Vabilo na naročbo.

Naj se ne zdimo nadležni, ako začetkom novega šolskega leta spet potrkamo pri dosedanjih naročnikih in podpornikih »Vrtca«, našega dolgoletnega ljubitelja in učitelja šolske mladeži. To storimo v upanju, da bomo prijazno sprejeti. Saj spada dobro mladinsko čtivo med one nepogrešljive dobrine, ki jih noben zaveden rodoljub ne sme zanemarjati.

Odtod pa tudi dolžnost nas vseh, ki smo tega prepričanja, da se ne ustrašimo ne truda ne morebitnih žrtev v to svrhu, da lista vzdržimo ter s sodelovanjem in razširjanjem podpiramo. Sotrudniki naši so res zelo marljivi; le žal, da z mnogimi daljšimi zanimivimi spisi in izvirnimi risbami ne moremo na dan, ker nam je prostor radi nizke naročnine zelo omejen. Ko bi se pa število naročnikov »Vrtca« vsaj za polovico dvignilo, bi nam bilo odpomagano tudi v tem oziru.

Dragi podporniki, prijateljice in prijatelji »Vrtca«, žrtvujte prihodnje mesece nekaj več truda v to, da se število naročnikov povsod vsaj nekoliko pomnoži. Veliko vzgojno delo boste opravili s tem, če boste pridružili mladini skozi šolsko leto še enega dobrega vodnika.

»Vrtec« s prilogo »Angelček« (10 števil) stane za leto 1926/27 Din 22.—, »Angelček« sam Din 8.—. — Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrtca in Angelčka« v Ljubljani, Pred škofijo št. 8; naročnino sprejema dr. Jožef Demšar v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80 (uprava »Vrtca« in »Angelčka«). — Čekovni račun uprave ima številko 10.470.